

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorìa

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

III. Cujusmodi visio martyri Attalo in somnis divinitus missa apparuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

γενεῶ, κατηγόρεον ὃ ἐδ' ἐνόσ' ἔλυνον μὲν ἅπαν-
 τας, ἐδ' ἐσμυθον ὃ ἐδ' ἐνά κ' ὑπὲρ τῶν τὰ δει-
 νὰ διαπθέντων νύχοντο, καθάπερ Στέφανος ὁ
 τέλειος μάρτυς. Κύεε μὴ σήσης αὐτοῖς τῶν
 ἀμαρτιῶν ταύτων. εἰ δ' ὑπὲρ τῶν λιθαζόν-
 των ἐδέετο, πόσω μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ἀδελ-
 φῶν κ' αὐθις φασί μὲθ' ἕτερα ὄσα ἔγωγε καὶ μέ-
 γιστος αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν ὁ πόλεμος ἐχρηστο,
 διὰ τὸ γήσιον τῆς ἀγάπης. ἵνα ἀποπνιχθεὶς ὁ
 σῆρ, ἔς περ ἕτερον ὡστο καλαπεπωκέναι, ζῶν-
 τας δ' ἐξέμεσθ. ἔγωγε ἔλαβον καύχημα κ' τῶν
 πεπωκότων. ἀλλ' ἐν οἷς ἐπέοναζον αὐτοῖς, τῶ-
 ντο τοῖς ἐνδεδεσμένοις ἐπήρκεν, μητρικὰ ἀσπλά-
 χνα ἔχοντες, καὶ πολλὰ πρὸς αὐτῶν ἐκχέοντες
 δάκρυα πρὸς τὸν πατέρα. ζῶν ἠτήσαντο, καὶ
 ἐδῶκεν αὐτοῖς ἢ κ' συνεμερίσαστο τοῖς πλη-
 σίον. κ' πάντων νικηφόροι πρὸς Θεὸν ἀπελ-
 θόντες εἰρήνην ἀγαπήσαντες αἰεὶ, κ' εἰρήνην αἰεὶ
 παρεχυσάμενοι, μὲθ' εἰρήνης ἐχώρησαν πρὸς
 Θεόν. μὴ κατὰ λιπὸντες πόνον τῆς μητρει, μὴ δ' ἐ-
 γασάν κ' πόλεμον τοῖς ἀδελφοῖς, ἀλλὰ χα-
 ρὰν καὶ εἰρήνην κ' ὁμόνοιαν κ' ἀγάπην. ταῦτα
 καὶ πρὸς τῆς τῶν μακαρίων ὁκείνων πρὸς τὴν
 ἀσπαστικῶτα τῶν ἀδελφῶν σοφῆς, ὡ-
 φελίμως πρὸς οὐρανὸν. τῆς ἀπανθρώπου τε κ'
 ἀνηλεῆς ἕνεκα διαθέσεως, τῶν μετὰ τὰ ἀ-
 φειδῶς τοῖς χριστοῦ μέλεσι πρὸς σεννηγε-
 μῶν.

A neminem ligabant. Quinetiam pro illis
 à quibus acerbissime cruciati fuerant,
 exemplo perfectissimi martyris Stepha-
 ni, Deum precabantur: Domine ne im-
 putes illis hoc peccatum. Quod si ille
 pro lapidantibus orabat, quanto magis
 pro fratribus cum orasse credibile est;
 nec multo post, hæc addunt: Hoc enim
 maximum certamen illis fuit adversus
 Diabolum, ob sinceram ac minimè fu-
 catam caritatem: ut quos ille malignus
 serpens vivos jam se devorasse credide-
 rat, clisis faucibus remove cogere-
 tur. Neque enim fastu & arrogantia intum-
 uerunt adversus lapsos, sed ea quibus
 abundabant bona, indigentibus libera-
 liter subministrabant, materna quædam
 misericordie viscera gestantes, ma-
 gnamque vim lacrymarum pro illorum
 salute coram Deo Patre fundentes. Vi-
 tam petierunt, & largitus est eis Deus:
 quam etiam illi proximis suis commu-
 nicarunt, ubique victores ad Deum
 profecti. Cumque pacem dilexissent,
 pacem nobis commendassent, ipsi cum
 pace migraverunt ad Deum: non do-
 lorem matri, non fratribus discidium
 ac bellum, sed gaudium & pacem &
 concordiam caritatemque omnibus re-
 linquentes. Atque hæc de Beatorum il-
 lorum affectu erga eos fratres qui lapsi
 fuerant, ad legentium utilitatem hæc
 posita sunt, propter eos qui inhumano
 quodam ac truci animo præditi, incle-
 menter adversus Christi membra post-
 modum sævierunt.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ὅτι αὐτὸς ὁ μάρτυρ Αττάλο δὲ ἄνερα χριστοῦ
ὄπφανετα.

Ἡ δὲ αὐτῆ τῶν πρὸς εἰρημῶν μαρτύ-
 ρων γραφῆ, καὶ ἄλλην τιὰ μνήμης
 ἀξίαν ἱστορίαν ἀειέχει. ἢ καὶ εἰς αὐτὸν γέ-
 νοιτο φθόνος, μὴ ἐχὶ τῶν ἐντετυξομένων
 εἰς γνώσιν προδέναι. ἐχει δ' οὕτως. Ἀλ-
 κιδιάδου γὰρ πινθὸς δ' αὐτῶν, πάντων ἀν-
 μηρῶν βιέντος βίον, καὶ μηδενὸς ὄλως
 τὸ πρότερον μέγα λαμβάνουσι, ἀλλ' ἢ
 ἀετῶ μόνω καὶ ὕδατι χρωμῶν, πειρω-
 μῶν τε κ' ἐν τῇ εἰρετῇ οὕτω διάγειν, Ἀτ-
 τάλω μετὰ τὸν πρῶτον ἀγῶνα ὃν ἐν τῷ
 ἀμφιθεάτρῳ ἦν σεν, ἀπεκαλύφθη ὅτι
 μὴ καλῶς ποιοῖν ὁ Ἀλκιδιάδης, μὴ
 χρωμῶν τοῖς κῆσμασι τῶ Θεοῦ, καὶ
 ἄλλοις τύπον σκανδάλου ὑπολειπόμην.

CAPUT III.

Cujusmodi visio martyri Attalo in somnis divi-
nitus missa apparuit.

Porro in eadem epistola quæ res su-
 pra memoratas complectitur, alia
 etiam habetur narratio prorsus memo-
 riâ dignissima, quam quidem nihil ve-
 tat, quo minus hoc loco lectoribus
 proponamus. Sic autem habet: Alci-
 biades quidam unus ex illorum marty-
 rum numero, durum & squalidum vi-
 vendi genus sectabatur: nullumque
 omnino cibum admittens, solo pane
 & aqua hæcenus vesci consueverat.
 Cumque in carcere positus eandem vi-
 vendi rationem vellet retinere, Attalo
 post primum quod in amphitheatro
 confecerat certamen, revelatum est,
 non rectè neque ordine facere Alcibiadem,
 qui & creaturis Dei minimè ute-
 retur, & aliis exemplum scandali fieret.

Huc refer
Niceph.
c. 18. l. 4.

Paruit itaque Alcibiades, & cunctis A
deinceps cibus promiscue uti cepit,
gratias agens Deo. Neque enim divina
gratia eos presentia sua destituerat: sed
consultorem habebant Spiritum San-
ctum. Verum de his hactenus. Cete-
rum cum Montanus & Alcibiades ac
Theodotus, tunc primum in Phrygia
opinionem hominum tanquam Prophe-
tæ celebrari cepissent (multa quippe
divinæ gratiæ miracula in pluribus ec-
clesiis etiamtum fieri solita, fidem plu-
rimis faciebant eos quoque propheta-
re) cumque illorum hominum causâ
diffensio orta esset, qui in Gallia erant
fratres, privatim de his iudicium suum,
religiosum imprimis & cum recta fide
consentiens, rursus eidem epistolæ sub-
junxerunt, prolatis interfectorum apud
se martyrum variis epistolis, quas illi
dum in vineulis adhuc essent, partim
ad fratres in Asia & Phrygia degen-
tes, partim ad Eleutherum Romanæ
urbis episcopum scripserant, pro pa-
ce ecclesiarum quasi legatione fun-
gentes.

πειθεῖς ἢ Ἀλικιὰδος, πάντων ἀνέδην με-
λαμβάνει, ἡ ψυχὰς αὐτῶν Θεῷ. ἔγωγε
πίσκειποι χάριτος Θεοῦ ἦσαν, ἀλλὰ το
μα τὸ ἀγιον ἦν σύμβουλον αὐτοῖς, καὶ ταῦτα
μὲν ὠδὲ ἐχέτω. τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν Μοντανὸν
Ἀλικιὰδ' ἠὲ Θεοδότῳ, καὶ τὴν Φρυγίαν
ἄρτι τότε πρῶτον τὴν κατὰ τὴν προσηγορίαν
καὶ τὴν ἀπολήψιν ὡς πολλοῖς ἐκφερομένων. πρὸς
σαυγ' οὐκ ἄλλα ὡς ἀδοξοποιῶν τὰς
χάρισματ' εἰσέπει τότε καὶ διαφορὰς ἐκ
κλησίας ἐκτελεσμένας, πρὸς πολλοῖς
κακείνους προσηγορίαν παρεῖχον καὶ διὰ
νίας ὑπαρχούσης πρὸς τῶν δεδηλωμένων, ἀ-
δισοί καὶ τὴν Γαλλίαν ἀδελφοί, τὴν ἰδίαν
σιν καὶ πρὸς τῶν, ἐυλαβῆ καὶ ὀρθοδόξοι ἀπὸ
τά ἦσαν. ἐκτελεσμένοι καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς τελευ-
θέντων μαρτύρων διαφορὰς ἐπιστολάς, ἀ-
δεσμοῖς ἐπ' ὑπαρχούσας, τοῖς ἐπὶ Ἀσίαν
Φρυγίας ἀδελφοῖς διεχάραξαν ἔμνησι
λα καὶ Ἐλευθέρῳ τῷ τότε Ῥωμαίων Ἐπι-
πῶ, τῆς τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνης ἕνεκα πρὸς
βέουόντες.

CAPUT IV.

Quomodo martyres Irenæum epistola sua commendaverunt.

Huc refer
Niceph.
c. 13. 14.
15. l. 4.

Sed & iidem martyres Irenæum qui
stunc temporis adhuc presbyter Lug-
dunensis erat ecclesiæ, supradictò eleu-
thero per literas commendarunt, eum
testimonio suo non mediocriter ornantes,
sicut ipsorum verba declarant quæ
sic habent: Te per omnia ac perpetuò
optamus in Deo valere pater eleu-
there. Has literas ut ad te perferret,
fratrem & collegam nostrum Irenæum
hortati sumus. Quem quidem ut com-
mendatum habeas rogamus, utpotè
amulatorem testamenti Christi. Quòd
si nobis compertum esset, locum cui-
quam conferre justitiam, eum tan-
quam Presbyterum ecclesiæ (hunc enim
gradum obtinet) tibi imprimis com-
mendassemus. Ceterum quid opus est
expressum in supradicta epistola cata-
logum martyrum hic recensere, quo-
rum alii securi percussi, alii feris obje-
cti, alii in carcere exanimati sunt? Quid
item opus est referre numerum confes-
sorum qui postea superfuere? Hæc
enim quicumque voluerit, cuncta pote-
rit plenissimè cognoscere ex ipsius epi-
stolæ lectione, quam quidem nos, ut

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Ὅπως οἱ μάρτυρες τὸν Εἰρηναῖον ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς
παρετίθειτο.

Οἱ δὲ αὐτοὶ μάρτυρες καὶ τὸν Εἰρηναῖον
πρὸς ἐνέργειαν τῶν ὄντων ἐν Λεγομένη
παρρησίας, τῷ δηλωθέντι καὶ Ῥώμην Ἐπι-
σκόπῳ σωρίζων, πλείστα τῷ ἀνδρὶ μαρ-
τυροῦντες, ὡς αἱ τῶν ἔχουσα τὸν πρῶτον
δηλοῦσι φανῆ. χαίρειν ἐν Θεῷ σε ἐν πάσι
εὐχόμεθα καὶ αἰεὶ πᾶτες Ἐλευθέρῳ, ταῦτα
σοι τὰ γράμματα προσηγορίαν ἔχοντα
ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ κοινὸν Εἰρηναῖον διακο-
σῶν. ὡς ἀδοξοποιῶν ἔχων σε αὐτὸν ἐν τῷ
ἴδιῳ, ἡλιθίων ὄντων ἐπιθήκης ἔχει. εἰς
ἡδαιμὸν τόπον πρὸς δικαιοσύνην ἀποπε-
ρῶν ὡς πρὸς ἐνέργειαν ἐκκλησίας ὅπερ ἐστὶν ἐν
αὐτῷ, ἐν πρῶτοις αὐτῶν παρεθέμεθα. τί δὲ κα-
ταλέγειν τὸν ἐν τῇ δηλωθείσῃ γραφῇ τῶν
μαρτύρων κατάλογον. ἰδίᾳ μὲν τῶν ἀπο-
σει κεφαλῆς τετελειωμένων. ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐπι-
σιν εἰσδορῶν ὡς ἀβεβημένων. καὶ αὐτῶν τῶν
τὴν εἰρήνης κεκοιμημένων. τὸν τε δεινὸν τῶν
εἰσέπει τότε κατὰ τῶν ὁμολογητῶν. ὅτι
ἔγωγε φίλον, καὶ ταῦτα ῥάδιον πληροῦσαι
διαγνώσαι, καὶ χάριτας ἀναλαβόντι τὸν
γράμματα